

CONSILIUL RAIONAL
IALOVENI

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

STRATEGIA DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

prin prisma
Convenției ONU
privind drepturile
persoanelor
cu dizabilități

**RAIONUL
IALOVENI**

2016 – 2021

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL IALOVENI

*MD -6801, or. Ialoveni, str. alexandru cel Bun, 33. tel. (268) 20057,
<http://www.il.md>, email ialoveniconsiliu@gmail.com*

*Aprobat prin decizia
Consiliului Raional
nr. 01-17 din 25 februarie 2016*

**STRATEGIA
DE INCLUZIUNE SOCIALĂ
A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI
RAIONUL IALOVENI
2016 - 2021**

*prin prisma Convenției ONU
privind drepturile persoanelor cu dizabilități*

Ialoveni 2016

Acest document este posibil datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

ABREVIERI

ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

APL – Autoritatea Publică Locală

CR – Consiliul Raional

DE – Direcția Educație

ONG – Organizație Nonguvernamentală

SAPP – Serviciul Asistență Psiho-Pedagogică

CMF – Centrul Medicilor de Familie

DASPF – Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei

CTAS – Casa Teritorială de Asigurări Sociale

AP – Asistență personală

APP – Asistență parentală profesionistă

PFA – Plasament familial pentru adulți

EM – Echipă mobilă

CC – Casă Comunitară

CUPRINS

ABREVIERI	2
GRUPUL DE LUCRU	4
INTRODUCERE	5
I. DESCRIEREA SITUAȚIEI	8
II. PROBLEMELE DE BAZĂ	10
III. ANALIZA SWOT	12
IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE	15
V. DESCRIEREA OBIECTIVELOR STRATEGICE	16
VI. PLAN DE ACTIUNI PENTRU PERIOADA 2016-2020	21
VII. PLAN DE ACȚIUNI PENTRU ANUL 2016	31
VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	34
IX. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI	36

GRUPUL DE LUCRU

care a participat la elaborarea Strategiei

1. Zinari Galina, Direcția asistență socială și protecția familiei Ialoveni
2. Ludmila Vîrtosu, șef Serviciu Asistență Pedagogică
3. Maria Marandici, Direcția finanțe
4. Mircea Sula, secția cultură
5. Susana Ursu, Direcția asistență socială și protecție a familie Ialoveni
6. Vera Coțașga, asistent social Echipa Mobilă
7. Nina Balica, Șef Serviciu Echipa Mobilă Direcția asistență socială și protecție a familiei
8. Tatiana Ionaș, asistent social comunitar Costești, Ialoveni
9. Elena Marandici, Director Casa Comunitara Hansca
10. Alexandru Ciobanu, pensionar
11. Andrei Castrașan, Direcția asistență socială și protecția familiei Ialoveni
12. Ecaterina Grigoriță, Direcția asistență socială și protecție a familie Ialoveni
13. Ludmila Purcic, Agenția de ocupare a forței de muncă
14. Nina Diacenco, persoana cu dizabilități
15. Nadejda Suhan, A.O. ”Eco-Răzeni”
16. Silvia Rudoii, AO „Lumos” Moldova
17. Valeriu Dumbrava, persoana cu dizabilități
18. Vera Ursuleac, Direcția asistență socială și protecția familiei Ialoveni
19. Tatiana Seul, Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni

***Strategia a fost elaborată cu asistența tehnică Keystone Moldova
Consultanți planificare strategică:
Parascovia Munteanu și Ina Crasnojon-Laba***

INTRODUCERE

Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2016-2021 (denumită în continuare Strategie) este un document strategic ce vizează implementarea la nivel de raion a politicilor naționale de protecție și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Ialoveni.

Ea a fost elaborată în cadrul Proiectului ”Colaborarea la nivel local pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități” finanțat de către USAID prin intermediul FHI360, implementat de AO Keystone Moldova

Scopul proiectului este de a asigura participarea persoanelor cu dizabilități și a societății civile la elaborarea politicilor publice pentru persoane cu dizabilități.

Obiectivele proiectului sunt:

- Dezvoltarea capacităților persoanelor cu dizabilități, Organizațiilor Societății Civile (OSC) și a Autorităților Publice Locale (APL) în planificare participativă, monitorizarea și evaluarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități stipulate în Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și în conformitate cu principiile Valorizării Rolului Social.
- Elaborarea participativă și aprobarea Strategiilor raionale pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.
- Dezvoltarea capacităților APL și OSC din raioanele partenere în implementarea planului de acțiuni al Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

Odată cu ratificarea la 09 Iulie 2010 a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Guvernul Republicii Moldova a început promovarea politici sociale în conformitate cu standardele europene:

- Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2010-2013 (aprobată prin Legea nr. 169-XVIII din 09.07.2010);
- Legea serviciilor sociale (nr. 123 din 18.06.2010);
- Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (nr.60-XIX din 30.03.2012);
- Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (nr. 140 din 14.06.2014);
- Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 (HG nr. 434 din 10.06.2014);
- Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020 (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 523 din 11.07.2011).

Autoritățile Publice Locale din raionul Ialoveni depun un efort considerabil pentru a soluționa o parte din dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, cu toate acestea cele mai multe dintre probleme rămân a fi nesoluționate. Accesul limitat al persoanelor cu dizabilități la serviciile de infrastructură socială și educație, obstacolele și limitările de încadrare în câmpul muncii,

precum și predominarea formelor rezidențiale de protecție socială continuă să rămână provocări majore ale sistemului actual de protecție socială a persoanelor cu dizabilități.

Persoane cu dizabilități sunt persoanele cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale de durată, care, în interacțiune cu diverse obstacole, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Incluziunea socială presupune un set de acțiuni multidimensionale în următoarele domenii: justiție, protecție socială, ocupare a forței de muncă, sănătate, educație, transporturi, drumuri, construcții, cultură, informare și comunicare, destinate persoanelor aflate în situație de marginalizare socială, pentru crearea și dezvoltarea oportunităților de asigurare a unui indice al calității vieții, echivalent comunității în care trăiesc.

Ținând cont de ajustarea cadrului legal național la standardele internaționale în urma semnării și ratificării de către Republica Moldova, a Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare Convenție) și adoptării Legii nr. 60 din 30.03.2012 cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Strategia raională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități reafirmă angajarea raionului Ialoveni în asigurarea realizării efective a drepturilor persoanelor cu dizabilități. Activitățile prevăzute de Strategie respectă prevederile din Convenție, care au caracter obligatoriu. În acest context dezvoltarea unei rețele raionale de servicii destinate incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități se va baza pe următoarele **principii**:

- respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- prevenirea și combaterea discriminării;
- asigurarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;
- protecția împotriva neglijării și abuzului;
- responsabilizarea comunității;
- consultarea persoanelor cu dizabilități la reglementarea serviciilor destinate lor;
- planificarea și acordarea individualizată a serviciilor pentru persoanele cu dizabilități;
- asistarea și fortificarea mediilor naturale de viață ale persoanelor cu dizabilități (familia și comunitatea) și prevenirea plasării lor în instituții rezidențiale;
- asigurarea participării persoanelor cu dizabilități la viața socială, economică și culturală a comunității.

Obiectivele strategice precum și activitățile incluse în planul de acțiuni al Strategiei garantează **adaptarea și acomodarea rezonabilă** astfel încât să minimizeze diferențele care determină statutul persoanelor cu dizabilități în raionul

Ialoveni. De asemenea, s-a ținut cont de principiile **valorizării rolului social** în planificarea acțiunilor orientate spre suportul persoanelor cu dizabilități.

Strategia are un **caracter raional**, centrat pe **capacitățile și resursele locale**.

Pentru elaborarea actualei Strategii au fost realizate mai multe etape:

ETAPA I. Constituirea grupului de planificare strategică și colectarea informației pentru descrierea situației persoanelor cu dizabilități din raion.

La această etapă a fost creat grupul de planificare strategică prin dispoziția președintelui raionului Ialoveni, a fost completat un chestionar cu indicatori cantitativi ce reflectă situația persoanelor cu dizabilități în raionul Ialoveni, a fost realizat un studiu bazat pe metoda focus-grupurilor în scopul analizei opiniilor cu privire la incluziune socială a persoanelor cu dizabilități în Ialoveni. Sumarul analizei informației colectate va fi reflectat în capitolul I „Descrierea situației”.

ETAPA II. Etapa de pregătire a grupului pentru activitatea de planificare strategică. În cadrul etapei membrii grupului de planificare strategică au participat la un curs de instruire de trei zile în cadrul cărora au fost abordate subiectele cu referire la principiile incluziunii sociale și drepturile persoanelor cu dizabilități precum și beneficiile mobilizării și implicării participative a populației unei comunități în procesul de luare a deciziilor.

ETAPA III. Atelierul de planificare strategică. Grupul de planificare strategică s-a reunit pentru trei zile în cadrul unui atelier unde, în mod interactiv, creativ și participativ, au generat idei care au construit baza actualei Strategii de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Ialoveni.

ETAPA IV. Consultarea publică a Strategiei. În cadrul acestei etape proiectul Strategiei a fost publicat pe pagina web a Consiliului Raional Ialoveni pentru a fi consultată de către cetățeni, de asemenea a fost organizată o Masă rotundă, în cadrul căreia a fost prezentat, analizat și actualizat proiectul Strategiei, ulterior fiind propus spre aprobare Consiliului raional.

Evaluarea și monitorizarea procesului de implementare a Strategiei va fi efectuată de către membrii grupului de planificare strategică.

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI

Conform datelor statistice în anul 2015 în raionul Ialoveni erau înregistrate circa 4784 persoane cu dizabilități (4,76% din numărul total al populației raionului Ialoveni). În cazul repartizării persoanelor cu dizabilități, conform gradelor de dizabilitate, menționăm că din numărul total al acestora, în 2014 – 446 (29,1%) prezintă o dizabilitate severă, 758 (49,5%) – dizabilitate accentuată, și 327 (21,4%) – dizabilitate medie.

Numărul de persoane cu dizabilități care beneficiază de alocația socială de stat îl constituie 1531 de persoane (32%), iar numărul persoanelor care primesc pensia de dizabilitate este de 3253 (68%).

În anul 2015 în raionul Ialoveni activau următoarele servicii sociale finanțate din bugetul raionului:

Nr.	Denumirea serviciului	Nr. total persoane cu dizabilități
1	Serviciul de îngrijire socială la domiciliu	405
2	Serviciul "Cantina de ajutor social"	311
3	Centrul social de zi (pentru copii)	165
5	Serviciul social "Asistență personală"	11
7	Serviciul social "Casă comunitară"	16
8	Centrul geriatric	12
9	Serviciul social Echipă Mobilă	24 (anual)
10	Serviciul social Asistență parentală profesionistă	0

Suplimentar, de la bugetul de stat, persoanele cu dizabilități din raionul Ialoveni mai beneficiază de:

- ◆ *Serviciul de reabilitare balneo-sanatorială.* Anual, prin Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sunt distribuite centralizat, foi pentru tratament balneo-sanatorial.

	2012	2013	2014
Număr de adulți care au accesat foi pentru tratament balneosanatorial	194	210	224

- ◆ *Asigurarea cu mijloace ajutoare tehnice.* Persoanele cu dizabilități care locuiesc permanent pe teritoriul Republicii Moldova au dreptul să obțină,

gratuit sau în condiții avantajoase, mijloace ajutătoare pentru tratament medical personal, utilaj ortopedic, mijloace ajutătoare pentru îngrijire, protecție și mobilitate personală, aparate de semnalizare și audioamplificare etc.

- ◆ *Prestațiile sociale.* Persoanele cu dizabilități au dreptul la următoarele tipuri de prestații sociale: a) alocațiile sociale de stat; c) compensațiile pentru călătorie în transportul în comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor); d) compensarea cheltuielilor de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor; e) ajutorul material unic din Fondul republican și din fondurile locale de susținere socială a populației; f) ajutorul social.
- ◆ De asemenea, persoanele cu dizabilități pot accesa și *serviciile teritoriale ale Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM)* inclusiv informare, consiliere profesională, mediere a muncii, orientare și formare profesională. În acest context, cifrele privind numărul persoanelor cu dizabilități care au accesat serviciile structurii teritoriale de ocupare a forței de muncă fiind foarte mici, chiar dacă se observă o ușoară dinamică. În acest sens – *Agenția Teritorială de Ocuparea Forței de Muncă (ATOFM)* Ialoveni a înregistrat un caz de succes în colaborarea cu ONG-ul ECO-RĂZENI în cadrul proiectului ”Integrarea socială a tinerilor cu dizabilități prin dezvoltarea întreprinderilor sociale în comuna Răzeni” care activează la nivel național. Tabelul de mai jos relevă situația privind angajarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii, pentru r.Ialoveni:

	2012	2013	2014
Număr de persoane cu dizabilități care se află în evidența ATOFM Ialoveni	20	6	10
Număr de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii	3	5	4
Număr de persoane cu dizabilități care au beneficiat de instruire pentru încadrare în câmpul muncii	2	2	1
Număr de persoane cu dizabilități care au beneficiat de ajutor de șomaj	5	3	3

II. PROBLEMELE DE BAZĂ ÎN DOMENIUL INCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Conform datelor obținute în urma focus – grupurilor organizate cu participarea a 92 persoane, printre care: persoane cu dizabilități, părinți/îngrijitori ai persoanelor cu dizabilități, prestatori de servicii sociale, asistenți sociali comunitari, cadre didactice, problemele principale ale persoanelor cu dizabilități sunt:

1. **Insuficiența acoperirii financiare.** Atît pensiile de dizabilitate, cît și celelalte prestații sociale, nu asigură minimul necesar pentru un nivel de trai decent.
2. **Serviciile sociale pentru persoanele cu dizabilități sînt slab dezvoltate.** În actualul sistem de asistență socială nu există claritate referitoare la serviciile sociale pentru persoanele cu dizabilități cu o pondere ridicată. Deși unele dintre aceste servicii reprezintă o formă importantă de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, accesul la serviciile de calitate, în raport cu alte categorii ale populației, rămîne destul de limitat.
3. **Calitatea serviciilor medicale pentru persoanele cu dizabilități este una precară.**
4. **Dezvoltarea insuficientă a serviciilor de educație incluzivă, în special la treapta preșcolară.** Lipsesc programe educaționale cu caracter incluziv atît în ciclul preșcolar, cît și în cel școlar. Accesul redus la grădinițe, în școli, la instituții de învățămînt superior și la alte obiective de menire socială nu asigură dreptul persoanelor cu dizabilități la instruire și la participare la viața socio-culturală. Atitudinea discriminatorie și rigidă față de persoanele cu dizabilități persistă și este destul de vizibilă, ceea ce are o conotație negativă asupra admiterii persoanelor cu dizabilități în instituțiile de învățămînt.
5. **Lipsește integrarea socială coerentă a persoanelor cu dizabilități pe piața forței de muncă și asigurarea acestora cu servicii de orientare, de formare și de reabilitare profesională.** Deși actuala politică socială prevede acțiuni de plasare a persoanelor cu dizabilități pe piața forței de muncă, mecanismele și formele de asigurare cu servicii de orientare și de formare profesională continuă a fi deficitare ca număr și calitate.
6. **Mediul fizic/infrastructura socială nu sînt adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități. Accesul lor la mediul informațional este foarte limitat.** Deși Legea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități garantează accesul liber al persoanelor cu dizabilități în blocurile de locuit, în obiectivele de menire socială și de producție, cele mai multe edificii, spre regret, continuă să fie construite fără adaptările arhitectonice de rigoare, fără a se

aplica măsuri de sancționare a nerespectării standardelor tehnice. Condițiile (standardele) tehnice pentru construcția căilor de acces sînt învechite. Mediul informațional, la fel, este lipsit de adaptările necesare persoanelor cu dizabilități, fapt ce îngreădește liberul acces la informație.

7. **Lipsa unei baze de date complete a persoanelor cu dizabilități din raion.**
8. **Promovarea insuficientă a cazurilor de succes prezente printre persoanele cu dizabilități.** Implicarea mass-media în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități este una minoră.
9. **Pregătirea insuficientă a specialiștilor din domeniu, care direct sau indirect relaționează cu persoanele cu dizabilități.** Persoanele angajate în domeniul dizabilității cunosc foarte puțin despre modul adecvat de relaționare și comunicare cu persoanele cu nevoi speciale, cât și despre valorizarea rolului social al persoanelor cu dizabilități.
10. **Lipsa transportului public adaptat la nevoile persoanelor cu dizabilități.** Pentru procurarea transportului adaptat sunt necesare resurse financiare, ceea ce la moment este o problemă pentru bugetul local.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT reflectă caracteristicile comunității (Puncte Tari și Puncte Slabe) și (Oportunități și Pericole) care avantajează sau stagnează procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Ialoveni.

PUNCTE TARI

- Republica Moldova a semnat documente internaționale care reglementează principiile fundamentale ale politicilor pentru protecția și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Actele legislative și cele normative existente în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități prevăd dreptul la instruire, la asistență și la asigurare socială, la angajare în câmpul muncii, etc.;
- Statul stabilește crearea de condiții pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități drept una dintre priorități;
- Persoanele cu dizabilități beneficiază de pensii și alocații de dizabilitate, care se indexează anual, de alte prestații sociale (alocații pentru acoperirea cheltuielilor de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, pentru călătorie în transportul în comun urban, suburban, interurban etc.);
- Sistemul serviciilor sociale este diversificat prin îngrijire la domiciliu, prin centre de zi, prin reabilitare balneo-sanatorială, asistență personală, servicii de plasament în centrul geriatric, serviciile Echipei Mobile, serviciile de Casă Comunitară;
- Există o practică pozitivă de dezvoltare a serviciilor de educație incluzivă a persoanelor cu dizabilități la nivel de raion;
- Actualul model de determinare a dizabilității și capacității de muncă subliniază necesitățile persoanelor cu dizabilități conform planului individualizat;
- Specialiști calificați și instruiți în domeniul dizabilității, capabili să elaboreze și să implementeze strategii;
- Colaborarea pozitivă dintre ATOFM și ECO-Răzeni, care favorizează integrarea socioprofesională a persoanelor cu dizabilități.

PUNCTE SLABE

- Insuficiența și imposibilitatea serviciilor socio-medicale de a acoperi toate nevoile persoanelor cu dizabilități mintale;

- Cadrul legal nu este adaptat la situația economică din țară; actualul cadru legal nu prevede legalizarea vechimii în muncă a persoanelor care îngrijesc de persoanele cu dizabilități;
- Rețeaua serviciilor medico-sociale de intervenție timpurie este slab dezvoltată, ceea ce nu permite efectuarea acțiunilor de prevenire și de minimalizare a consecințelor negative prin asigurarea unei asistențe psiho-medico-sociale oportune și de calitate atât copiilor cu dizabilități, cât și familiilor acestora;
- Sistemul de instruire a copiilor cu dizabilități este încă segregat și nu asigură suficient educația incluzivă;
- Lipsește coerență între sistemul educațional și cel de protecție socială a persoanelor cu dizabilități;
- Nu există un sistem bine dezvoltat de orientare, de formare și de reabilitare profesională a persoanelor cu dizabilități care ar permite evaluarea și recuperarea abilităților pentru incluziunea socială și încadrarea în câmpul muncii a acestor persoane;
- Cuantumul pensiei sau alocațiilor pentru dizabilitate nu asigură satisfacerea necesităților primare ale persoanelor cu dizabilități;
- Infrastructura serviciilor socio-medicale pentru persoanele cu dizabilități activează preponderent după un model medical și nu corespunde principiilor de incluziune socială;
- Nu sînt adaptate clădirile de menire socială, instituțiile publice, mijloacele de transport și accesul la ele în funcție de necesitățile persoanelor cu dizabilități;
- Resursele bugetului local sînt insuficiente pentru asigurarea necesităților de educație, de instruire, de asistență socială și medicală a persoanelor cu dizabilități;
- Lipsește acoperirea financiară pentru serviciul de asistență personală pentru copii și pentru adulți (numărul solicitărilor este prea mare);
- Mecanismul de procurare a serviciilor sociale este inactiv;
- Accesul la mass-media a persoanelor cu deficiențe de vedere și de auz este limitat;
- Implicarea insuficientă a APL-urilor de nivel I în soluționarea problemelor persoanelor cu dizabilități.

OPORTUNITĂȚI

- Poziția activă, angajată și deschisă a factorilor de decizie, a autorităților publice locale și a organelor de resort privind actualitatea și importanța realizării reformelor în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- Disponibilitatea organismelor internaționale donatoare de a contribui la procesul de reformare în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;

- Angajarea și gradul înalt de motivare a organizațiilor neguvernamentale de a participa la procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități;
- Posibilitatea de fundamentare a viitoarelor reforme pe actualele sisteme de asigurare și de asistență socială, de formare și de orientare profesională, de asistență medicală și educațională;
- Existența unei experiențe pozitive în domeniul creării și extinderii serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități;
- Amplasarea geografică a raionului Ialoveni, este una favorabilă pentru a dezvolta parteneriate cu diverse ONG-uri interesate de incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Activismul manifestat de către persoanele cu dizabilități și dorința de a produce schimbări, la nivel raional, în domeniul incluziunii sociale;
- Posibilitatea de utilizare a infrastructurii (clădiri, bunuri publice, etc) pentru dezvoltarea unor servicii sociale.

RISURI

- Înțelegerea insuficientă de către unii actori implicați, a actualității, a scopurilor și a sarcinilor reformei;
- Abordarea stereotipică, discriminatorie în anumite cercuri sociale, a persoanelor cu dizabilități, a problemelor cu care se confruntă, precum și a manierelor de soluționare a acestora;
- Fluctuația de cadre prezintă o conotație negativă asupra continuității procesului de implementare a reformei;
- Instabilitatea politică, cât și sursele financiare limitate în bugetul local pentru susținerea corespunzătoare a procesului de implementare a reformei.

IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

VIZIUNEA STRATEGICĂ

În 2021 vor fi respectate drepturile persoanelor cu dizabilități prin asigurarea accesului la diverse servicii de calitate: medicale, sociale, educaționale, în scopul integrării acestora în comunitate prin promovarea politicilor și culturii inclusive, prin dezvoltarea infrastructurii raionului și asigurarea unui trai decent.

Pentru realizarea Viziunii strategice, activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, vor fi orientate spre atingerea a patru obiective strategice:

- Obiectiv Strategic 1:* Asigurarea durabilității și calității serviciilor prin planificarea eficientă a resurselor (materiale, financiare, umane)**
- Obiectiv Strategic 2:* Dezvoltarea serviciilor de incluziune socio-vocațională și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități**
- Obiectiv Strategic 3:* Dezvoltarea, formarea culturii inclusive**
- Obiectiv Strategic 4:* Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sociale**

V. DESCRIEREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1. *Asigurarea durabilității și calității serviciilor prin planificarea eficientă a resurselor (materiale, financiare, umane)* presupune crearea condițiilor favorabile pentru ca persoanele cu dizabilități să aibă un trai decent, să le fie respectate drepturile prin prisma Convenției ONU.

Un prim pas în scopul asigurării durabilității și calității serviciilor dezvoltate a fost realizat de către MMPSF cu suportul Keystone Moldova, cu privire la elaborarea, promovarea și aprobarea Regulamentelor și standardelor de calitate pentru serviciile sociale, precum Casa Comunitară, Locuința Protejată, Echipa Mobilă, Asistență Personală, Plasament Familiar pentru Adulți, Asistență Parentală Profesionistă. Important este ca acestea să fie respectate și implementate de către specialiștii din domeniu.

Serviciile sociale reprezintă o formă importantă de protecție socială a persoanelor cu dizabilități. Actualmente, serviciile sociale sînt orientate preponderent spre satisfacerea necesităților primare (alimentare, cazare, îmbrăcăminte etc.), prestate, de regulă, în instituții rezidențiale. Serviciile alternative îngrijirii rezidențiale orientate spre reabilitarea și incluziunea socială rămîn a fi prestate în mare parte de administrația publică locală în parteneriat cu sectorul asociativ.

Este foarte important ca resursele să fie planificate și distribuite eficient, astfel va fi prevenită sărăcia și instituționalizarea în rîndul persoanelor cu dizabilități.

Pentru realizarea primului **Obiectiv Strategic**, Grupul de lucru a elaborat următoarele **Obiective Specifice**:

- 1. Crearea bazei de date a persoanelor cu dizabilități.**
- 2. Identificarea nevoilor persoanelor cu dizabilități.**
- 3. Planificarea și utilizarea eficientă a resurselor financiare de către Consiliul Raional.**
- 4. Identificarea resurselor financiare externe.**
- 5. Acreditarea serviciilor sociale.**
- 6. Formarea, motivarea resurselor umane.**
- 7. Eficientizarea colaborării intersectoriale în domeniul incluziunii.**
- 8. Monitorizarea finanțelor.**

OBIECTIVUL STRATEGIC 2. Dezvoltarea serviciilor de incluziune socio-vocațională și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități prevede asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la instituțiile de învățământ primar și secundar general, la învățământ superior, formare profesională, educație pentru adulți și formare continuă, fără discriminare și în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni.

Articolul 33 al Legii nr.60-XIX din 30.03.2012 reglementează dreptul la muncă al persoanelor cu dizabilități. Astfel, persoanele cu dizabilități se pot încadra în câmpul muncii în situația în care au o pregătire profesională sau condiția fizică le permite să exercite activitatea de muncă. În acest context, Consiliul Național pentru Determinare a Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale teritoriale, în momentul încadrării persoanelor cu grad de dizabilitate, trebuie să realizeze un program individual de reabilitare și incluziune socială, inclusiv și în câmpul muncii.

De asemenea, persoanele cu dizabilități pot accesa și serviciile teritoriale ale Agenției Naționale de Ocupare a Forței de muncă (ANOFM) inclusiv informare, consiliere profesională, mediere a muncii, orientare și formare profesională. În acest context, cifrele privind numărul persoanelor cu dizabilități care au accesat serviciile structurii teritoriale de ocupare a forței de muncă fiind foarte mici, chiar dacă se observă o ușoară dinamică. În acest sens ATOFM Ialoveni a înregistrat un caz de succes în colaborarea cu ONG-ul ECO-RĂZENI în cadrul proiectului ”Integrarea socială a tinerilor cu dizabilități prin dezvoltarea întreprinderilor sociale în comuna Răzeni” care activează la nivel național.

Conform datelor statistice ale ATOFM Ialoveni, conchidem că în anul **2014**: 10 persoane cu dizabilități – se aflau la evidența ATOFM; 4 persoane cu dizabilități – au fost angajate în câmpul muncii; 1 persoană cu dizabilități – a beneficiat de instruire pentru încadrarea în câmpul muncii și 3 persoane cu dizabilități – au beneficiat de ajutor de șomaj. În anul **2013**, situația este prezentată în felul următor: 6 persoane cu dizabilități – se aflau la evidența ATOFM; 5 persoane cu dizabilități – au fost angajate în câmpul muncii; 2 persoane cu dizabilități – au beneficiat de instruire pentru a fi încadrați în câmpul muncii și 3 persoane cu dizabilități – au primit ajutorul de șomaj. Pentru anul **2012**, conform datelor colectate, menționăm că 20 de persoane cu dizabilități – se aflau la evidența ATOFM Ialoveni; 3 persoane cu dizabilități – au fost angajate în câmpul muncii; 2 persoane cu dizabilități – au fost instruite cu perspectiva de a fi angajate în câmpul muncii, iar 5 persoane cu dizabilități – au beneficiat de ajutorul de șomaj.

Pentru realizarea **Obiectivului Strategic 2. Dezvoltarea serviciilor de incluziune socio-vocațională și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități** este necesară implementarea următoarelor **Obiective Specifice**:

- 1. Orientarea și formarea profesională a persoanelor cu dizabilități.**
- 2. Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici în scopul identificării locurilor de muncă.**
- 3. Motivarea și responsabilizarea agenților economici și a conducerii instituțiilor publice pentru asigurarea accesului, adaptării locurilor de muncă.**
- 4. Informarea și acordarea serviciilor de suport, persoanelor cu dizabilități, la angajare.**

OBIECTIVUL STRATEGIC 3. *Dezvoltarea, formarea culturii incluzive* reflectă asigurarea dreptului la opinie a persoanelor cu dizabilități, dreptul la educație, la instruire și la pregătire profesională. În prezent, frecvent întâlnim cazuri de discriminare, marginalizare, vulgarisme la adresa persoanelor cu dizabilități, ceea ce influențează direct asupra stimei de sine, asupra relaționării cu oamenii din jur, însă foarte rar se mediatizează despre persoanele cu dizabilități care au atins rezultate frumoase.

Unul dintre cele mai importante documente de politici naționale care au stat la baza întregului proces de tranziție de la segregare la integrare/incluziune este *Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2010-2013) aprobată prin Legea nr. 169 din 9 iulie 2010, care fundamentează cadrul legislativ general de politici în domeniul dizabilității bazate pe bunele practici din statele membre ale UE, axate pe următoarele principii: respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; prevenirea și combaterea discriminării; asigurarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă; protecția împotriva neglijării și abuzului; responsabilizarea comunității; consultarea persoanelor cu dizabilități la reglementarea serviciilor destinate lor; planificarea și acordarea individualizată a serviciilor pentru persoanele cu dizabilități; asigurarea participării persoanelor cu dizabilități la viața socială, economică și culturală a comunității.*

Pentru realizarea **Obiectivului Strategic 3. *Dezvoltarea, formarea culturii incluzive***, echipa și-a propus implementarea următoarelor **Obiective Specifice**:

- 1. Promovarea imaginii pozitive și a drepturilor persoanelor cu dizabilități.**
- 2. Mediatizarea cazurilor de succes din rîndul persoanelor cu dizabilități.**
- 3. Organizarea activităților de sensibilizare și prevenirea discriminării persoanelor cu dizabilități.**
- 4. Educarea și respectarea familiilor in spiritul incluziunii sociale.**

OBIECTIVUL STRATEGIC 4. *Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sociale*

În raionul Ialoveni serviciile sociale sunt prestate prin intermediul Direcției asistență socială și protecția familiei, angajații căreia au drept sarcină de a răspunde nevoilor și provocărilor sociale pentru grupurile vulnerabile în situații de risc, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.

Conform datelor colectate în teren, este important de menționat că numărul de specialiști (138) raportat la numărul total al persoanelor cu dizabilități (4784), indică incapacitatea în acoperirea numărului de solicitări parvenite din teren, și în special insuficiența asistențelor personali, necesari atât copiilor cât și adulților cu dizabilități.

Serviciile sociale primare existente în raionul Ialoveni se acordă la nivel de comunitate și au drept scop prevenirea sau reducerea marginalizării și a excluderii sociale a persoanelor aflate în situații de risc. În Ialoveni persoanele cu dizabilități pot accesa Serviciul de îngrijire la domiciliu, cantine de ajutor social, asistența personală, Asistența socială comunitară. Pentru numărul total al persoanelor cu dizabilități din raionul Ialoveni aceste servicii primare indică un număr foarte mic, din acest motiv și se recomandă dezvoltarea mai multor servicii de acest gen.

Serviciile sociale specializate sunt serviciile care implică prezența unei echipe de profesioniști care acționează în dependența de nevoile beneficiarilor. În raionul Ialoveni actualmente activează câteva servicii sociale specializate pentru persoane cu dizabilități, cele mai multe dintre ele fiind create din banii donatorilor din exterior în parteneriat cu ONG prin intermediul cărora au fost implementate proiectele. În anul 2015 activează următoarele servicii specializate: Echipă Mobilă, două servicii Casa Comunitară (una pentru copii în situații de risc și alta pentru persoane cu dizabilități), Centrul de zi pentru copii cu nevoi speciale, serviciul de Asistență Parentală Profesionistă, Centrul multifuncțional geriatric.

În majoritatea infrastructurilor nu sunt create condiții necesare pentru educație, nu este asigurat accesul fizic pentru persoanele utilizatoare de scaune rulante, nu există servicii de transport adaptat. Este necesar de a continua procesul de implementare a standardelor referitoare la accesibilizarea clădirilor, creșterea nivelului de responsabilizare a autorităților publice locale sau a persoanelor juridice cu capital privat care sunt implicate în activitățile de construcții și urbanism, informarea persoanelor cu dizabilități, a familiilor lor, a persoanelor de suport, etc. cu privire la drepturile lor în domeniul accesibilizării mediului fizic, adaptarea transportului public la cerințele persoanelor cu dizabilități.

Pentru realizarea **Oiectivului Strategic 4. *Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sociale*** este necesar de realizat următoarelor **Obiective Specifice:**

- 1. Extinderea serviciilor sociale (Asistent personal, Asistent Parental Profesionist, Echipă Mobilă, Plasament Familiar pentru Adulți, Educație Incluzivă).**
- 2. Crearea serviciilor noi (Casa Comunitară, Respiro, Locuință protejată, Centre de zi, Centru de plasament, Asistent parental profesionist de urgență, Asistent parental profesionist de răgaz).**
- 3. Dezvoltarea voluntariatului.**
- 4. Colaborarea cu Instituțiile medicale.**
- 5. Monitorizarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sociale.**
- 6. Lansarea serviciului educațional special "UES" (Unitatea de Educație Specială).**

**VI. PLAN DE ACTIUNI PENTRU PERIOADA
2016-2021 PENTRU IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A
PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI**

OBIECTIVUL STRATEGIC 1. Asigurarea durabilității și calității serviciilor prin planificarea eficientă a resurselor (materiale, financiare, umane)							
Obiective specifice	Perioada de implementare	Responsabili	Costuri MDL	Parteneri	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 Crearea bazei de date a persoanelor cu dizabilități - Înregistrarea datelor în programul SIAS (Serviciul informațional automatizat) - Colaborarea cu asistenții sociali comunitari privind identificarea și înregistrarea persoanelor cu dizabilități	Semestrial Anual 2016	Asis. sociali comunitari DASPF	200000 (soft)	APL I; CTAS; Centrul Medicilor de Familie; Direcția Educație; ONG;	Buget, Granturi	Baza de date completată	Rapoarte, informații; Baza de date reală
1.2 Identificarea nevoilor persoanelor cu dizabilități - Audierea persoanelor cu dizabilități - Evaluarea, identificarea persoanelor cu dizabilități	Simestrial, anual	Specialiștii în problemele persoanelor cu dizabilități și a persoanelor în etate DASPF	0	CTAS APL I Centrul Medicilor de familie		Baza de date completă	Baza de date reală Rapoarte informaționale
1.3 Planificarea și utilizarea eficientă a resurselor financiare de către Consiliul Raional - Elaborarea bugetului pentru fiecare serviciu separat. - Aprobarea Bugetului	Trimestrul II-III, 2016	Direcția Finanțe, Managerii serviciilor DASPF	0	ONG, APL I		Bugetul elaborat, aprobat	Decizia CR; Bugete pentru servicii aprobate
1.4 Identificarea resurselor financiare externe - Participarea și implicarea în diverse proiecte și acțiuni - Semnarea acordurilor de colaborare cu agenții economice, ONG, prestatori de servicii	Anual 2016	Sefii Direcțiilor	0	UE, ADR Centru, ONG, OIM		Numărul de proiecte scrise/aprobate;	Valoarea proiectelor implementate în domeniul social

1	2	3	4	5	6	7	8
1.5 Acordarea serviciilor sociale	2016-2021	Managerii serviciilor	0	CNA, ONG, Beneficiarii serviciilor		Numărul de servicii acordate, Numărul de beneficiari satisfăcuți sau nesatisfăcuți;	CertIFICATELE DE ACORDARE; Plângeri; sugestii, mulțumiri
1.6 Formarea, motivarea resurselor umane - Identificarea resurselor umane, - Identificarea necesităților de formare, - Organizarea formărilor inițiale a noilor specialiști, - Organizarea formărilor continue a specialiștilor	2016-2021	Șefii de Direcții, managerii de servicii	500000 (anual)	Ministerele, Educația, ONG-uri, Instituțiile de învățământ	Buget Consiliul Raional, Proiecte, Granturi	Numărul de specialiști formați; Formare continuă, Numărul de ore realizate;	CertIFICATELE DE FORMARE;
1.7 Eficientizarea colaborării intersectoriale în domeniul incluziunii - acorduri de colaborare - activități comune	2016-2021	Șefii de Direcții, managerii serviciilor	0	Poliția, Procuratura, CMF;	Buget Consiliul Raional	Colaborarea intersectorială; Numărul de ședințe realizate, Cazuri soluționate	Procese verbale
1.8 Monitorizarea finanțelor - Contracte, - Dispoziții de plată, - Facturi, - Deviz de cheltuieli	2016-2021	Managerii serviciilor	0	Inspekția socială		Rapoartele financiare	Bugete implementate

OBIECTIVUL STRATEGIC 2. Dezvoltarea serviciilor de incluziune socio-vocațională și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități							
Obiective specifice	Perioada de implementare	Responsabili	Costuri MDL	Parteneri	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 Orientarea și formarea profesională a persoanelor cu dizabilități - Organizarea de seminare instructiv – informative împreună cu ATOFM pentru persoanele cu dizabilități	2017-2021	Șefii de Direcții, managerii serviciilor	100000	ONG (ECO Răzeni), ATOFM, ONG, „Motivație” agenți economici	Buget Consiliul raional, Proiecte, Buget ATOFM	Persoanele cu dizabilități instruite, referite la angajare; Persoanele cu dizabilități referite la ATOFM; Persoanele cu dizabilitate angajate	Finanțatorii, Consiliul Raional, Rapoarte, ATOFM
1.2 Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici în scopul identificării locurilor de muncă - Crearea locurilor de muncă adaptate necesităților individuale ale persoanelor cu dizabilități. - Stimularea creării / apariției ONG-urilor în suportul persoanelor cu dizabilități	2016-2021	Șefii de Direcții, Managerii serviciilor	50000	ATOFM, ONG „Motivație” Keystone Moldova agenți economici	Buget Consiliului Raional, Granturi	Contracte de muncă, Număr de locuri de muncă oferite, Acorduri de colaborare	Număr de persoane angajate

1	2	3	4	5	6	7	8
1.3 Motivarea și responsabilizarea agenților economici și a conducerii instituțiilor publice pentru asigurarea accesului, adaptării locurilor de muncă - Scutirea agenților economici de impozite la angajarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii	2016-2021	Șefii de Direcții, Vice-președintele pe probleme sociale	0	Agenții economici, APL de nivel I	Buget, Granturi	Locuri de muncă adaptate, Instituții cu acces, Persoane cu dizabilități satisfăcute și nesatisfăcute	Prezentarea studiului comparativ, (înainte și după implementarea obiectivului)
1.4 Informarea și acordarea serviciilor de suport persoanelor cu dizabilități la angajare - Elaborarea, editarea și plasarea informației publicitare pe panourile publicitare. - Conlucrarea cu ONG locale și naționale privind elaborarea informației publicitare.	2016-2021	ATO FM Managerii serviciilor	20000	ATO FM ONG, ECO Rezeni, ONG „Motivație” Keystone Moldova agenți economici	ATO FM	Pliante, Broșuri, Publicitate	Numărul de persoane informate,

OBIECTIVUL STRATEGIC 3. Dezvoltarea, formarea culturii incluzive							
Obiective specifice	Perioada de implementare	Responsabili	Costuri MDL	Parteneri	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
1	2	3	4	5	6	7	8
3.1 Promovarea imaginii pozitive și a drepturilor persoanelor cu dizabilități - Informarea publică despre drepturi (CR, APL, Școli, Grădinițe, Instituții Culturale,) - Dezbateri publice(Mese rotunde) - Distribuirea de pliante, foi volante - Publicarea articolelor (presa locală, emisiuni televizate) - Formarea unui grup de experți pentru evaluarea/monitorizarea respectării drepturilor.	2016-2021	DASPF; APL I, Consiliul Raional, jurist CR	0	Mass-media, ONG-uri, Persoanele cu dizabilități		Numărul activităților de promovare;	Mass-media, Numărul de articole publicate; Numărul de accesări, distribuiri, comentarii;
3.2 Mediatizarea cazurilor de succes din rândul persoanelor cu dizabilități - Banere - Campanii de promovare - Publicarea articolelor (web, ziare, reviste)	2016-2021	Vice-președintele pe probleme de cultură Mass-media		Mass-media, ONG-uri, Persoanele cu dizabilități	Buget agenți economici	Numărul de cazuri promovate, Articole publicate	Impactul mediatizării asupra oamenilor

1	2	3	4	5	6	7	8
<p>3.3 Organizarea activităților de sensibilizare și prevenirea discriminării persoanelor cu dizabilități</p> <ul style="list-style-type: none"> - Întruniri cu toate instituțiile Publice ce au tangențe cu persoanele cu dizabilități: APL, DASPF, ATOFM, Direcția Generală Educație, Direcția Cultură, Instituțiile de Drept, CTAS, Direcția Construcții. - Stabilirea planului de lucru unic în prevenirea discriminării (rampe de acces, acomodare rezonabilă, angajarea în câmpul muncii, socializarea, accesul/ adaptarea WC publice pentru persoanele cu dizabilități.) - Implicarea de către APL a ONG-lor locale în procesul de sensibilizare, căutare de fonduri, implementarea proiectelor comunale de infrastructură socială. 	2016-2021	Consiliul Raional, DASPF, ATOFM	50000	ONG, voluntari, Instituțiile de învățământ, CTAS,	Bugetul Consiliului Raional, ATOFM, APL	Numărul de activități organizate, Mese rotunde	Rapoartele Consiliului Raional, Petiții

1	2	3	4	5	6	7	8
3.4 Educarea și respectarea familiilor în spiritul incluziunii sociale - Crearea grupului social „Parinții copiilor cu dizabilități” - Activități de instruire cu membrii familiilor și instituțiile în care sunt implicate persoane cu dizabilități - Activități de capacitate cu membrii grupurilor de suport - Introducerea concepției de intoleranță față de fenomenul discriminării persoanelor cu dizabilități, începând cu instituțiile preșcolare cu respectarea la toate nivelele sociale.	2016-2021	Centrul medicilor de familie, DASPF, DE	25000	Voluntari, ONG, Mass-media, Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate; APL I		Numărul de cazuri discutate în cadrul comisiei; Numărul de cazuri prevenite, Numărul de cazuri dezinstituționalizate.	Rapoartele de activitate
OBIECTIVUL STRATEGIC 4. Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sociale							
Obiective specifice	Perioada de implementare	Responsabili	Costuri MDL	Parteneri	Surse de finanțare	Indicatori	Surse de verificare
4.1 Dezvoltarea/Extinderea serviciilor sociale (AP, CC, APP specializat, EM, PFA, Centre de resurse (ED), Îngrijire Socială la Domiciliu, - activități de promovare a serviciilor - identificarea beneficiarilor - recrutarea personalului - instruirea/formarea/ capacitatea personalului - monitorizarea/ reevaluarea serviciului - iesirea din serviciul - acreditarea	2016-2021	Vicepreședintele pe probleme sociale, Șef DASPF	6mln	APL I, SAP, LUMOS,	Consiliul Raional, Donatori	Numărul de servicii extinse, Numărul de persoane care beneficiază de servicii Nr servicii acreditate	Decizia, Regulamentul Bugetul aprobat Rapoarte, Regulate aprobate, Deciziile, Persoane rămase în instituții

1	2	3	4	5	6	7	8
<p>4.2 Crearea serviciilor noi (CC, Centru Respiro, LP, Centre de zi, Centru de plasament, APP de urgență, APP de răgaz)</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea beneficiarilor - recrutarea personalului - instruirea (capacitarea) personalului - monitorizarea/reevaluarea serviciului - iesirea din serviciul - Acreditarea 	2016-2021	Vicepreședintele CR pe problemele sociale, Șef DASPF	10 mln	APL I, Societatea civilă, Donatori		Numărul de servicii noi create; Numărul de beneficiari, dezinstiționnalizate;	Decizii, regulamente aprobate, Bugete aprobate, Plan activitate aprobate, Certificate de acreditare
<p>4.3 Dezvoltarea voluntariatului</p> <ul style="list-style-type: none"> - promovarea voluntariatului - instruirea voluntarilor - mobilizarea /incurajarea/societatii civile - organizarea anuală a festivalului voluntarilor 	2018 5 decembrie (anual)	Șef DASPF, Specialist tineret	-	ONG ECO Răzeni, Societatea Civilă	-	Nr persoane instruite/certificate, Numărul de persoane implicate	Rapoarte de activitate, Certificate eliberate
<p>4.4 Colaborarea cu instituțiile medicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidența la medicul de familie și de specialitate - evaluarea/reevaluarea dizabilității - prescrierea/programarea tratamentului recuperatoriu - crearea/actualizarea bazei unice de date - identificarea/referirea beneficiarilor la serviciile sociale 	2016-2021	Vice-președintele pe probleme sociale Medicina, DASPF,	-	Centrul Medicilor de Familie, DASPF, Medicii specialiști, Centrul Republican de stabilire a vitalității, CREPOR	-	Numărul beneficiarilor, Indicii de schimbare a calității serviciilor prestate, Baza de date unică	Rapoarte, Vizite realizate, Baza de date unică

1	2	3	4	5	6	7	8
4.5 Monitorizarea accesului persoanelor cu dizabilități la servicii - Consilierea /informarea beneficiarilor - examinarea petițiilor - evaluarea asigurării accesibilității la servicii	2016-2021	DASPF	-	Managementul serviciilor dezvoltate, ONG-uri	-	Gradul de acces al persoanelor cu dizabilități, Numărul de instituții accesibile, Numărul de instituții evaluate	Realizarea unui studiu privind accesibilitatea
4.6 Lansarea serviciului educațional „UES” Unitatea de Educație Specială - dotarea serviciului - recrutarea, angajarea personalului, - înrolarea copiilor: identificarea, evaluarea beneficiarilor, - Elaborarea documentelor de funcționare.	2016	Direcția generală educație	-	AO LUMOS	Consiliul Rațional, AO LUMOS	Număr de servicii noi create, număr de beneficiari	Decizia de creare, Regulament de funcționare, Standarde de calitate

VII. PLAN DE ACTIUNI PENTRU PERIOADA ANULUI 2016 PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

<i>Obiectivul 1. Asigurarea durabilității și calității serviciilor prin planificarea eficientă a resurselor (materiale, financiare, umane)</i>							
Nr.	Denumirea activității	Trimestru				Resurse financiare	Responsabil
		I	II	III	IV		
1.	Planificarea și utilizarea eficientă a resurselor financiare de către Consiliul Raional		+	+		Interne	Direcția Finanțe, Managerii serviciilor
2.	Identificarea nevoilor persoanelor cu dizabilități. Actualizarea bazei de date	+	+	+	+	Interne și granturi	Asis. sociali comunitari, DASPF
3.	Identificarea resurselor financiare externe	+	+	+	+	-	Șefii Direcțiilor
4.	Acreditarea serviciilor sociale		+	+	+	-	Managerii serviciilor
5.	Formarea, motivarea resurselor umane	+	+	+	+	Interne și proiecte	Șefii de Direcții, Managerii serviciilor
6.	Eficientizarea colaborării intersectoriale în domeniul incluziunii	+	+	+	+	Interne	Șefii de Direcții Managerii serviciilor
7.	Monitorizarea utilizării eficiente a resurselor financiare alocate pentru serviciile sociale	+	+	+	+	-	Managerii serviciilor

Obiectivul 2. Dezvoltarea serviciilor de incluziune socio-vocațională și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități							
Nr	Denumirea activității	Trimestru				Resurse financiare	Responsabil
		I	II	III	IV		
1.	Orientarea și formarea profesională a persoanelor cu dizabilități	-	-	-	-	Interne, proiecte. ATOFM	Șefii de Direcții Managerii serviciilor
2.	Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici în scopul identificării locurilor de muncă	+	+	+	+	Interne și granturi	Șefii de Direcții Managerii serviciilor
3.	Motivarea și responsabilizarea agenților economici și a conducerii instituțiilor publice pentru asigurarea accesului, adaptării locurilor de muncă	+	+	+	+	Interne și granturi	Șefii de Direcții, Vice-președintele pe probleme sociale
4.	Informarea și acordarea serviciilor de suport persoanelor cu dizabilități la angajare	+	+	+	+	ATOFM	ATOFM, Managerii serviciilor
Obiectivul 3. Dezvoltarea, formarea culturii incluzive							
Nr.	Denumirea activității	Trimestru				Resurse financiare	Responsabil
		I	II	III	IV		
1.	Promovarea respectării imaginii pozitive și a drepturilor persoanelor cu dizabilități	+	+	+	+		DASPF; APL I, Consiliul Raional
2.	Organizarea activităților de sensibiizare și prevenirea discriminării persoanelor cu dizabilități	+	+	+	+	Interne și agenți economici	Vice-președintele pe probleme de cultură Mass-media
3.	Mediatizarea cazurilor de succes din rîndul persoanelor cu dizabilități	+	+	+	+	Interne și ATOFM	Consiliul Raional, DASPF, ATOFM,
4.	Educarea și respectarea familiilor în spiritul incluziunii sociale	+	+	+	+	-	Centrul medicilor de familie, DASPF Direcția Educație,

Obiectivul 4. Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități, la serviciile sociale

Nr.	Denumirea activității	Trimestru				Resurse financiare	Responsabil
		I	II	III	IV		
1.	Extinderea serviciilor sociale (AP, APP, EM, PFA, EI)		+	+	+	Interne	Vice-președintele pe probleme sociale
2.	Crearea serviciilor noi (CC, Respiro, LP, Centre de zi, Centru de plasament de urgență, APP de răgaz)		+	+	+	Interne și proiecte/granturi	Vice-președintele pe probleme sociale
3.	Lansarea serviciului educațional special "UES" (unitatea educațională specială)	+	+			Interne și LUMOS	Direcția Educație
4.	Dezvoltarea voluntariatului	-	-	-	-	-	specialist Tineret
5.	Colaborarea cu instituțiile medicale	+	+	+	+	-	Vice-președintele pe probleme sociale
6.	Monitorizarea accesului pers cu dizabilități la servicii	+	+	+	+	-	DASPF,

VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Succesul realizării Strategiei de dezvoltare depinde, în mare măsură, de participarea tuturor actorilor care au participat la elaborarea acestui document, de prezența unei coaliții a eforturilor unui parteneriat între societatea civilă și DASPF. În procesul realizării Planului de Acțiuni vor fi implicați mai mulți actori, fiecare contribuind la implementarea acțiunilor planificate. Aceștia sunt:

1. Consiliul raional Ialoveni
2. Direcția Generală de Învățământ, Tineret și Sport
3. Direcția Construcții
4. Primăriile localităților din raion
5. Serviciile sociale
6. Serviciul de asistență psihopedagogică
7. Organizațiile neguvernamentale din raion
8. Agenția teritorială de ocupare a forței de muncă (ATOFM)
9. Inspectoratul de Poliție

Implementarea Strategiei de incluziune socială poate fi divizată convențional în 3 etape:

Aprobarea Strategiei. În cadrul acestei etape Strategia va fi consultată cu diverse grupuri de populație, în special cu persoane cu dizabilități. După analiza propunerilor și recomandărilor înaintate în timpul și după consultări, Strategia va fi ajustată și ulterior, înaintată Consiliului Raional spre adoptare. În perioada următoare, DASPF va coordona elaborarea planurilor de activități anuale privind realizarea Planului de acțiuni 2016-2020.

Implementarea Planului de acțiuni se va efectua prin realizarea acțiunilor (proiectelor). Pentru realizarea unui parteneriat durabil între DASPF și alte structuri menționate în Planul de acțiuni, responsabile de pregătirea proiectelor, administrarea și monitorizarea permanentă a mersului implementării proiectelor, supravegherea lucrărilor și plăților pentru lucrările îndeplinite.

Pentru fiecare acțiune, proiect, vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), resurse necesare, responsabili și partenerii, care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea acțiunilor, proiectelor. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor se va efectua prin intermediul indicatorilor de

performanță. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- evaluarea atingerii obiectivelor strategice prin intermediul indicatorilor de progres
- raportarea rezultatelor evaluării.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Raportarea implementării Strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor anuale către Consiliul Raional privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor strategice. Anual DASPF va prezenta Consiliului raional aportul de evaluare a implementării Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

IX. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategie poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de incluziune socială pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
<i>Managementul implementării strategiei</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor sociale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
<i>Parteneriat</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și DASPF • Indiferența și neimplicarea actorilor vizați în Strategie în susținerea activităților • Neimplicarea partenerilor naționali sau internaționali
<i>Economic</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea agenților economici în susținerea angajării persoanelor cu dizabilități
<i>Social</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Imigrarea forței de muncă
<i>Infrastructură</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Autorități indiferente față de problemele de accesibilitate ale persoanelor cu dizabilități locomotorii
Riscuri și impedimente externe	
<i>Cadrul politico-juridic</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
<i>Relații parteneri externi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile centrale • Neimplicarea partenerilor internaționali
<i>Fonduri externe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacități reduse de scriere a proiectelor europene • Prioritățile donatorilor altele, decât cele din domeniul incluziunii.

